№ 17. Treschdeen, 27. februarî. 1908.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu ... 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adrefes pahrmainu jamakfâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
pa pastu peesuhtot:
par gadu ... 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Isnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Nupat kâ isnahza W. Liebknechta

Politisku u. sinatnisku sweschwahrdu grahmata.

Makfâ (22 druk. lokfnes beesa) tikai 60 kap.

Jelgawâ komisijâ: J. Leepas grahmatu weikalâ. — Generalkomisija A. Ranka grahmatu tirgotawâ, Rigâ, Suworowa eelâ № 25.

Sensazionela jauna sina!

Zaur scho pagodinamees pasinot smehketaju kungeem, ka zaur laimigu gadijumu mums isdewàs eepirkt Turzijâ milsigi leelu partiju teizamas smarschigas tabakas par loti lehtu zemu. Tadehk mums tagad eespehjams islaist jaunu sorti papirosu

„БУКЕТЪ.“

5 gab. 3 kap.
10 gab. 6 kap.
25 gab. 15. kap.

kuri zaur sawàm ihpaschibàm pahrspehj wisus lihds schim pahrdoschanâ islaistus zitu firmu papirosus.

Kas reis pamehginàs papirosus „Букетъ“ nekad wairs negribès smehket zitus papirosus.

Augstzeenibâ
tabakas fabrika
A. G. Ruhtenberg,
Rigâ.

Walsts dome.

21. februara sehdê dome peenem bes debatèm daschus jau agrak pahrrunatus likumprojektus.

No jauna uf deenas kahrtibas ir finantschu komisijas sinojums par kahrtigas twaikonu satiksmes ustureschanu pa Lenas upi zaur priwatusnehmejeem, kurus pabalsta kronis. — Debatês teek aisrahdits uf twaikonu satiksmes leelo nosihmi pa tukfneschaino Sibiriju, kapehz schahda satiksme weizinama. Projektu, kâ steidsamu, peenem pirmâ un otrâ lasijumâ.

Tahdus paschus likumprojektus peenem atteezibâ uf twaikonu satiksmi pa Baikaleseru un Amuras apgabala upèm.

Tad peenem preekschlikumu, peeprasit finantschu ministrim isskaidrojumu par walsts pamatlikumu 118. panta pahrkahpschanu — par kahdu isdewumu, kas nebij no domes apstiprinats, bet isdarits uf Wisaugstako pawehli.

Pehz tam sahkâs atkal debates par schuhpibas apkaroschanu. Garidsneeks Senderko eeteiz widusskolâs eepasihstinat audseknus ar alkohola kaitigumu. Krona dsehreenu pahrdotawu indirekto nodokku waldes preekschneeks senators Nowizkis isskaidro, ka waldiba sem schuhpibas apkaroschanas lihdsekleem nesaprotot neko ziņu, kâ tikai isglihtibas un kulturas lihdsekkus. — Barons Meyendorffs usswer leelo kaunumu, kahdu nodara alkohols. Zihna pret winu esot gruhta, un wisâs weetâs nedereschot weeni un tee paschi lihdsekli. Tapehz, lai pamatigaki tiktu apswerti wisi aisrahdijumi, kahdi domê isteikti, winsch eeteiz projektu nodot atpakal komisijai, lai ta to papildina un paplaschina. Tas ari teek peenemts.

Nahkoschâ sehde treschdeen 27. februarî.

Likumu tahlakwirsischanas komisija peenehmuse preekschlikumu par aprinku polizijas pastiprinaschanu Kursemê un Widsemê un par jaunakâ aprinka preekschneeka palihga amata dibinaschanu Rigas aprinkî.

Peesihme pee barona Schillinga runas walsts domes skolu komisijâ.

Katrs skolas draugs war tik preezatees par to, ka barons Schillings norahdijis minetâ sehdê uf nebuhschanàm, kas zehluschâs zaur to, ka tautas apgaismoschanas ministru un kuratoru zirkulari daudsreis nesaskan ar pastahwoscheem likumeem. Lihds schim bij wiseem pasihstama leeta, ka pehz katras ministru waj kuratoru mainas tapa islaisti jauni zirkulari un preekschraksti, kas daschreis bija pawisam pretigi pastahwoscheem Wisaugstaki apstiprinateem Baltijas skolu likumeem. Kuratora zirkularus atkal katrs tautskolu inspektors istulkoja pehz sawas garschas un usspeeda sawus personigos eeskatus skolotajeem. Ja kahds skolotajs eedroschinajàs inspektora kgam norohbit uf pastahwoscho likumu, tad tas dabuja no inspektora it strupu atbildi: „Es esmu juhsu skolas likums, waj saprotteet?“ Skolotajam, kas gribeja palikt sawâ amatâ, bija gribot negribot jaknopè saws pedagogiskais mehtelis pehz katrreisejâ wehja, kas puhta no preekschneezibas puses. Schis behdigais skolotaju stahwoklis bija tas, kas labu daku muhsu jauno tautskolotaju eegruhda sozialdemokratu nagôs, kuri, sinams, apsolija winu stahwokli nostiprinat zaur sawu ideju ceweschanu sadsihwê. Barons Schillings ispelnitos no wiseem Baltijas skolu draugeem wisleelako pateizibu, ja winam isdotos to sasneegt, ka jel reis rastos skaidriba un walditu likumiba muhsu skolâs.

Bet pee wisas zeenibas un atsihschanas pret barona Schillinga energisko usstahschanos walsts domes skolu komisijâ, neatrodu par pareisu weenu wina isteikumu. Pehz laikrakstu sinojumeem barons Schillings starp zitu teizis sekoscho: „Es runaju kâ aisstahws no apgabala, kur jau gadu desmiteem pastahw wispahreja, peespeesta un besmaksas pirmmahzibas skolu apmekleschana, pee kam walsts nedod ne grascha scho skolu ustureschanai.“ Schis isteikums naw pareiss. Baltijâ pastahw no 1875. gada peespeestas un besmaksas skolas apmekleschanas likums tikai preeksch laukpagasteem. Uf muhsu Baltijas pilsehtu eedsihwotajeem schis likums nesihmejàs. Ja schee grib, tad wini war pehz patikschanas sawus behrnus skolot pret sinamu atlihdsibu pilsehtu elementar-skolâs, kas padotas wispahrejam walsts nepeespeestas skolu apmekleschanas likumam. Tà tad no wispahrejas „peespeestas un besmaksas“ skolas apmekleschanas likuma naw wehl Baltijâ ne jausmas. Tanî sinâ pastahwoschais Baltijas skolu likums buhs laikam weenigais sawabdeeks wisâ ziwilisetâ pasaulê. Behrns, lihds ko tas eekahpj pilsehtu robeschâs, swabads no peespeestas skolas apmekleschanas. Te nu ari meklejams isskaidrojums, kabehk tagad skolenu skaits Baltijâ gadu no gada eet masumâ. Tà ka no laukpagasteem prezetee strahdneeki ar wiseem behrneem pluhst uf pilsehtàm, tad, sinams, skolenu skaitam laukskolâs japamasinàs. Apsinigee un rozigakee eenahzeji pilsehtâs suhta sawus behrnus ari te skolâs, bet tee, kas pret skoloschanu weenaldsigi, waj nerozibas dehk nespehj skolas naudu un grahmatas samaksat, aistahj weenkahrschi sawus behrnus bes kautkohdas skolas. Leela daka no pilsehtu strahdneeku behrneem iseet katru pawasari uf laukeem par ganeem. Pehz 15. oktobra tee nahk atpakal uf pilsehtu pee wezakeem. Daschreis tad wezaki ar labako gribu newar tuhlit nodot sawus behrnus pilsehtâ skolâ, jo pilsehtas pirmmahzibas skolas sahk skolas pusgadu augusta un janwara mehneschôs. Janwara mehnesî, ja telpu peeteek, usnem tikai tos behrnus, kas jau tikdaudz prot, ka tos war peewenot skolâ pastahwoschajàm nodalàm. Laimigais, kas kahdâ pilsehtas skolâ nu ari janwarî eetop, war apmeklet skolu 3½ mehnescha, jo pa Jurgeem tam atkal jaeet uf laukeem un jastahjàs gana gaitâ. Par teem 3½ mehnescheem wezakeem jasamaksâ skolas nauda par wisu pusgadu, kâ ari jaeegahdà dahrgàs skolas grahmatas. Tadehk paleek leelakâ daka no scheem ganineem bes skolas, pawadidami garo seemu wasajotees pa eelàm un tirgus laukumeem, kur mahzàs wisu to, kas wineem jo drihs palihds nogrimt wisleelakâ netiklibâ un gara tumsibâ. Kas lai nu glahbj schos nelaimigos behrnus no galigas panihkschanas? Tagadejais skolas likums tos newar glahbt. Bet kâ tad nu stahw ar to kungu peenahkuma apsinu, kas sehsch pilsehtu skolu kolegijàs, kas ispilda tautskolu direktoru un inspektoru weetas, kas lausa galwas par pilsehtu eelu labaku apgaismoschanu, bet atstahj nahkamos pilsonus wisdsikakajâ gara tumsibâ? Waj tad to kungu moralistkais un religiskais peenahkums nebuhtu spert pirmos sokus, lai ari muhsu pilsehtâs eerihkotu besmaksas seemas skolas. Buhtu gan, bet tee pallihbuschee jehrini, kurus sauz par eelu behrneem, neesot tatschu no winu kuhts.

N. N.

No ahrsemèm.

No Italijas. Tizibas mahziba skolâs. Lihds schim weetejàs sabeedribas paschas wareja nolemt, waj winu pahrsinâ nodotajàs tautskolâs un widusskolâs pasneegt tizibas mahzibas, waj nè. Tagad parlamentâ bij eesneegti diwi preekschlikumi — weens no sozialisteem, ka tizibas mahzibas wajagot skolâs pawisam aisleegt, un otrs no klerikaleem (basnizas peekritejeem), ka tizibas mahziba lai wisâs skolâs buhtu obligatorska (peespeesta). Par scho joutajumu tautas weetneeki debatejuschi weselas astonas deenas, lihds beidsot peenehmuschi waldibas preekschlikumu, atstaht schai sinâ wisu pa wezam.

No Amerikas. Ugunsgrehks skolâ. Kliwlendâ (Oheio walstî) 5. martâ (21. febr.) kahdâ skolâ no pahrkurinatas krahsns iszehlàs uguns. No bailèm pahrnemtee behrni steidsàs ahrâ pa abàm isejàm. Bet isejas drihsâ laikâ bij pahrnemtas no leesmàm, behrni mehginaja greestees atpakal, bet leesmas winus eenehma no wisàm pusèm. Behrni skrehja pee logeem un sahka lehkt semê. Leelakâ daka behrnu nositàs. Laudis, kas bij sapulzejuschees ap degoscho namu, nespehja sneegt nekahdu palihdsibu. **Galu dabujuschi pawisam 152 behrni.**

Par scho katastrofu Berlines „Lok-Anz.“ wehl sino, ka skolâ bijuschi pawisam 360 behrni. No teem sadeguschi, noslahpuschi waj pa logeem ahrâ lezot sadausijuschees 146 behrni; ari diwas skolotajas sadeguschas. Kad uguns iszehlusês, leelakais skaits behrnu bijuschi nama treschajâ stahwâ. Steigdamees ahrâ, wini saspeeduschees pee isejas, kur tab tikuschi nospeesti un noslahpuschi. Ari atpakal eet nebijis wairs eespehjams, jo trepes jau deguschas. Drihs eegahsuschees otra stahwa greesti, daudz behrnus apraksdami leesmâs. Dsehseji strahdajuschi waronigi pee behrnu glahbschanas. Pee glahbschanas trepèm bijuschi peekehruschees aiz bailèm prahtâ sajukuschi behrni. Ap breesmu weetu stahwejis milsigs lauschu bars, starp teem daudzi sadeguscho behrnu wezaki. Fabrikas un weikali apturejuschi darbus. Lihds schim no drupàm iswilkts pahri par simts lihku. Nams jau senak bijis atsihts par nedroschu un tizis nolemts, to noplehst. Wilzinaschanàs sche samaksata pahrak bahrgi.

No eekschsemèm.

Maskawas muischneeziba un tagadejà walsts kahrtiba.

Pahri nedeku atpakal sinojàm, ka Maskawas muischneeziba nosuhtijusi uf Wisaugstako wahrdu telegramu, kurâ apleezina sawas padewibas juhtas, bet no kuras ari ismanams, ka schi muischneeziba walsts domi wehlàs redset tikai kâ padomdeweju, un newis kâ likumdeweju eestahdi. Uf schàs wispadewibas adrefes Keisara Majestatei ar Pascha roku 18. febr. labpatizees usrakstit: „Pateizos par mihlestibas un padewibas juhtàm un esmu pahrleezinats, ka sentschu tradizijàm ustizigâ Maskawas muischneeziba ar godu kalpos Man tagad tàpat, kâ wezôs laikôs un seedos wisus sawus spehkus, lai iswestu dsihwê Manus aisrahdijumus muhsu leelàs Kreewijas atjaunoschanas un nostiprinaschanas leetâ.“ Wisas awises ir weenis prahtis, ka peeminetee „aisrahdijumi“ ir starp zitu 17. oktobra manifests, kursch domi apsihmê par likumdeweju eestahdi. Sakarâ ar Wisaugstako peesihmi ofiziosâ awise „Rossija“ kahdâ eewadrakstâ saka, Keisara Majestates Wisschehligee wahrdi uf Maskawas muischneezibas wispadewigo adresi rahdot atkal Kreewu tautai, zik zeeschi un nenowehrsigi Waldineeks semi wada uf winas atjaunoschanu, kâ ari pee walsts kahrtibas nostiprinaschanas. Awise atgahdina, ka Keisara Majestate, 3. junijâ wisas ar 17. oktobra manifestu un pamata likumeem dahwatàs teesibas spehkâ atstahdams, pasludinajis, ka Winsch zeeschi apnehmees Sawu eesahkto reformu darbu west galâ. Salihdsinadama schos wahrdus ar Keisara Majestates atbildi Maskawas muischneezibai, „Rossija“ saka: Keisara Majestates domas un Waldineeka griba ir skaidras; Keisara Majestates eepreeksch apsihmetais zeksch uf walsts kahrtibas atjaunoschanu un nostiprinaschanu ir taisns un nepasihst nekahdas nowehrschanàs. Ustizameem pawalstneekeem jaeet pa scho taisno zeku un teem peenahkàs pabalstit sawu augstsirdigo Waldineeku gruhtâ usdewumâ, ko Winsch Pats usnehmees — reformet walsts buhschanas un nodibinat kahrtibu. Scho walsts darbu neweizina ar tumschu politiku waj intrigàm, ne ari ar neispildamàm prasibàm pehz weenas waj otras partijas wehleschanàs, bet ar godigu darbu uf pastahwoschâ likuma pamata, un tikai ar tahdu darbu, roku rokâ ar Keisara Majestates eezelto waldibu, war Kreewu wihri sawa Waldineeka prahtu ispildit un palihdset pee dsimtenes atjaunoschanas un nostiprinaschanas.“

Stolipina zirkulars Baltijas leetàs.

Awise „Retsch“ sakàs dsirdejusi, ka ministru preekschneeks Stolipins wiseem ministreem peesuhtijis zirkularu, kurâ tee, lai tuwinatu Baltiju Kreewijai un nostiprinatu Baltijâ Kreewu kulturu un walsts idejas, usaizinati tur pawairot Kreewu eerehdnu skaitu un ar agrarbankas palihdsibu

Eezeeniti
papirosi pateesseem pasinejeem
ir
„BECHA“
10 gab. 6 kap.
25 „ 15 „
Sabeedriba S. Gabai, Maskawâ.

sekmet Kreewu semneeku kahrtas nodibinaschanu Baltijâ us laukeem. — „Dûna-Zeitung“ te peesihmê, ka kahdâ labi informetâ weetâ par scho zirkularu nekas neesot sinams.

Dubrowinu sauz pee atbildibas.

Ihsto Kreewu lauschu awises „Russkoje Snamjas“ 43. numurs konfiszets un pret isdeweju un redaktoru Dubrowinu, „ihsto Kreewu lauschu saweenibas“ preekschneeku, zelta apsuhdsiba us sodu likuma 129. panta 6. punkta pamatu, t. i. par mehginaschanu, gahst pastahwoscho walsts kahrtibu.

Baltijas generalgubernators atwakinajumâ.

Ofiziela awise „Russki Inwalid“ sino, ka Baltijas generalgubernators barons Möllers-Sakomelskis drihsumâ eeschot us 6 nedelâm atwakinajumâ us ahrsemêm.

Jauns dselszeka projekts.

Rigas kapitalisti esot eesuhtijuschi ministrijai projektu par jaunu dselszeku, kursch eetu no Rigas (Tornakalna) uz Kaunu — zaur Bauksu, Poneweschu, Wilkomiru un Jaun-Wilkeikeem ar saru lihniju no Wilkomiras us Kaunu. Wiss dselszeka garums — 347 werstis; zeka buhwe aprehkinata us 26 miljoneem.

Kreewijas isdewumi par tautas isglihtibu,

samehrâ ar zitu Eiropas walstiju isdewumeem, ir koti masi. Tâ Anglija, kâ „Now. Wr.“ sino, isdod isglihtibas noluhkeem apmehram 4 rbl. katru gadu par katru eedsihwotaju, Franzija — 250 kap., Pruhsija — ap 160 kap., Italija — ap 1 rbl., bet Kreewijâ isglihtibas noluhkeem teek nowehletas katru gadu tikai 33 kap. us zilweku. Awise saka, ka ahtraki Kreewijâ newareschot buht runa par ihstu kulturu, pirms tagadejee isdewumi tautas isglihtibas noluhkeem wismaz desmitkartigi netiks pawairoti un tâ nostahditi apmehram blakus tautas isglihtibas isdewumeem Anglijâ.

1,700,000 rubku leels dahwinajums.

„Kreewu lauschu saweenibas“ (ihsto Kreewu lauschu) kongresâ, kursch, kâ sinams, patlaban teek tagad Peterburgâ noturets, Wolinijas nodaļas preekschneeks generalis Krasilnikows sinojis, ka us wina eerunaschanu kahda dahma dahwinajuse „Kreewu lauschu saweenibai“ 1,700,000 rbl.

Admirals Alekseejews karâ pret wardêm.

Kreewu awise „Rusi“, mekledama pehz wainigeem pee nelaimigâ kara, stahsta starp zitu, ka bijuschais tahlo austrumu pahrwaldneeks admiralis Alekseejews sawâ laikâ nopuhlejees gar to, lai Muldenas apkaimê isnihzinatu wardes, kuru kurtschkeschana trauzejuse winu meegâ. Weseli pulki esot nodarbojuschees gar to, lai admirala dsihwokka tuwumâ aisbehrtu lejas, kurâs wardes peemituschas.

Likumprojekts Baltijas leetâ.

Kâ „R. R.“ sino, Baltijas Wahzu domneeki, pabalstiti no oktobristeem, gribot eesneegt domei un isdabut zauri likumprojektu par 1893. g. 18. februara likuma atzelschanu, sewischki sihmejotees us kwotu semêm, — lai kwotu (sestdaku) semes tiktu atdalitas no muischâm un pahrdotas bessemes semneekeem lihds 10 dahlderu leelôs gabalôs.

Ihsto Kreewu lauschu projekts,

lai Pokeem semi atnemtu spaidu zeka, neatrodot peekrischanu pat pee galejeem labajeem domneekeem. Tâ domes sekretars Sasonowitschs (no Maskreewijas) teizis „Birsch. Wed.“ sinotajam, ka schahds „ihsto“ preekschlikums modinot wisleelako ihgnumu. Projekts warejis rasiees tikai neprahtiga semneeku agitatora galwâ. Neweens labâs puses domneeks projektu nepabalstischot. Lihdsigi isteikuschees grahfs A. Bobrinskis un Krupenskis. Purischkewitschs pret projektu isteizees ihsi, bet pee tam tik stipri, ka wina wahrdus newarot nodrukat.

Noseegumi.

Warschawâ 21. februari kahds jauns zilweks, kuram kabatâ bij bumba, krita, eedams pâr kahdas mahjas pagalmu; bumba sprahga un nonahweja bumbas neseju, wairak posta nenodaridama. — Us Roschtschinskajas eelas pagahjuschâ naktî nosists gorodowojs; kaundari eewainoja un pehz tam apzeetinaja. — Debokzewas stazijâ, Jekaterinoslawas gub., sprahga bumba, ko bij atnesis kahds no deenesta atlaists wagonu apskatitajs; eewainoti 3. — Kijewâ 22. febr. pee pasascheeru dselszeka stazijas ihsi pirms brauzeena aiseeschanas eksplodeja dselszeka apgabala waldes eerehdna Popowa kabatâ bumba. Popows tika eewainots un apzeetinats; ari kahds wina beedrs apzeetinats, pee kura atrasts rewolwers. — Tifliskâ us Awtschalskajas eelas ar rewolwera schahweenu gruhti eewainots kahds eezirkna usraugs. Taî paschâ laikâ Lasarewa eelâ isschauti 6 schahweeni us kahdu otru eezirkna usraugu un 2 gorodowojeem, pee kam weens no pehdejeem eewainots. — Kersonâ 22. februara wakarâ pilsehtas zentrâ 2 nepasihstami zilweki noschahwa kahdu gorodowoju, kas tos gribeja apzeetinat, un bes tam nahwigi eewainoja kahdu schandarmerijas unterofizeeri. Naktî meklejot slepkawas, 3 feldscheru skolneeki ar eerotscheem rokâs pretojâs polizijai, pee kam weens gorodowojs un weens schandarms tika nogalinati, tapat ari weens noseedsneeks nogalinats, otrs eewainots un diwi apzeetinati. — No noseedsneekeem, kuri usbruta Litinas pasta kantorim, 3 apzeetinati; pahrejee apmetâs kahdâ schkuhnî un tad pretojâs ar eerotscheem rokâs. 2 noseedsneeki pee tam tika nogalinati, pehz kam pahrejee 23 laidâs behgt. Tahlak galu dabuja 1 straschniks un 3 straschniki tika eewainoti; bes tam ari eewainoti 3 weetejee semneeki, kuri bij peedalijuschees pee noseedsneeku guhstischanas. — Kasaku sahdschas Ustj-Labinskas eedsihwotaji Jekaterinodaras tuwumâ nosita 7 pasihstamus sirgu sagkus un laupitajus. Astotais laupitajs pats noschahwâs. — Tifliskâ, Alichanowa magasinâ eebruka 10 brunojuschees wihri, un, draudedami ar rewolwereem, peeprasija 1000 rbl. Weikala ihpaschneeks un wina brahlis sahka schaut us laupitajeem, tâ ka tee metâs behgt, atstahdami diwus noschautus beebrus. Trihs no isbehguscheem laupitajeem tika apzeetinati.

No Schaukeem. Tschetras seeweetes nonahwetas. Awisei „Herold“ 21. febr. telegrafê no Schaukeem, ka tur atrastas nonahwetas 4 seeweetes, kuras bijuschas peepalihdsigas pee laupitaju apzeetinaschanas.

No Maskawas. Atkal miljoneem leeli noblehdijumi. Awise „Golos Moskwi“ sino: Eet baumas, ka noblehdijumi us Maskawas dselszeka mesgla notikuschi wairak gadu laikâ un dselszekam zaur teem zehluschees saudejumi lihds 3 miljoneem rubku. Sagaidami daudsi aresti. Tapat runâ, ka useeta blehschu organisazija, kura rihkojusês pee dselszeku pretschu lahdineem. Par schâm sahdsibâm jau daudz esot runats; pretschu suhtitaji jau slepeni kurnejuschi un minejuschi ari galwenos wainigos. Bet tâ ka pee blehdibâm par lihdssinatajeem bijuschi baschadu reforu agenti, tad tâs palikuschas neuseetas.

No Permas. Ari muhks. Apgabalteesas sesija isspreeda Werchoturjê sekoscho prohwu: Kahds wihreetis bij apmetees schejeenes meschôs un isdewâs par muhku. Pee wina nahza daudz deewluhdseju, sewischki seeweetes. Daschas deewluhdsejas weentulis iswaroja un tad nonahweja. Wina rihziba nahza gaismâ, pateizotees kahdam saldatam, kura seewa ari wairs nebij no weentuka atgreesusês. Kâ „R. Slowo“ sino, tad weentuka dsihwokla tuwumâ atrastas apraktas wairakas seeweetes.

No Wjatkas. Paganu tizibas zeenitaji. 50 eedsimto gimenes pasinojuschas gubernatoram, ka tâs wehlotees pahreet no pareistizibas paganu tizibâ, kuru peekopuschi winu preekschtetschi gandrihs 100 gadu atpakal.

No Samaras gubernas. Dselszeka kakastrofa. 22. febr. rihtâ starp Ber-Tschuguras un Karagandi stozijâm Taschkentas pasta wilzeens isskrehja no sleedêm. Abas lokomotiwes un pasta wagons nogahsâs no sleedêm, weens III. klases wagons saberstis, otrs sabojats. Diwpadsmit pasascheeri nonahweti, 36 eewainoti gruhti, 7 weegli. Katastrofas zehlonis — pahrluhsuse sleede.

No Kijewas. Dewini nahwes spreedumi. Kara teesa 23. febr. isteesajuse apsuhdsibu pret 10 semneekeem par daudseem laupischanas usbrukumeem. Daschreis wini laupischanas isdarijuschi, buhdami pahrgehrbuschees par polizisteem un teikdami, ka atnahkuschi kratit. Pehz seschu stundu ilgas apspreeschanâs teesa dewineem apsuhdsetajeem peespreeduse nahwi zaur pakahrschanu.

Widseme.

No Rigas. Rigas Latweeschu Beedribas 40 gadu pastahweschanas swehtki. 19. februarî Rigas Latweeschu Beedriba swinejuse sawus 40 gadu pastahweschanas swehtkus. Leelâ sahle, kâ „L.“ raksta, bijuse puschkota karogeem, skatuwe isgresnota dsihwâm pukêm, starp kurâm bijuschi usstahditi Winu Keisarisko Majestatu kruhschutehli. Atklahschanas runâ preekschneeks Grosswalds aisrahdijis us Beedribas nopelneem pehdejôs 15 gadôs. Dibinatas schahdas jaunas nodaļas: 1900. g. — Ruhpneezibas nodaļa, 1901. g. — Laukšaimneezibas nodaļa un Literaturas fonds, 1902. g. — Ahrstneezibas nodaļa, 1903. g. — Waldemara Juhrneezibas nodaļa, kura isdod laikrakstu „Juhrneeks“, 1903. g. — Krahj-Aisdewu Sabeedriba un Walodneezibas un Wehstures nodaļa. — Sinibu Komisija pa scheem 15 gadeem isdalijuse pahri par 40,000 rbl. pabalsta augstskolu audsekneem; Derigu Grahmatu nodaļa isdewuse 170 grahmatas; Musikas Komisija laiduse klajâ 5 dseesmu krahjumus un bes tam 10 spezialus musikaliskus isdewumus, pabalstijuse konserwatorijas audsekņus ar 4505 rbl.; Beedribas Reina meitenu skolas skolneetschu skaits audsis lihds 172 skolneezêm un skolas usturschanai Beedriba peemaksajuse ik gadus 1700 rbl. — Tahlak Beedriba sarihkoja 1896. g. kupli isdewuschos Latweeschu etnografisko isstahdi, 1899. g. Latweeschu laukšaimneeku sapulzi, 1906. g. Widsemes Latweeschu semkopju kongresu, sakrahja naudâ un graudâ zaur sewischku palihdsibas komiteju bagatus krahjumus preeksch Japanas karâ eewainoteem, eesneedsa 1906. g. luhgumu mahzibas apgabala kuratoram par mahtes walodas eeweschanu elementarskolâs, sonehma no beedribas labwehleem F. Lasdina 4000 rbl. un no J. Mengeka 10,000 rbl. leelus augstskolu stipendiju kapitalus. Latweeschu atklahtibas darbineekus Beedriba godinaja, zeldama 1898. g. Krischjahnam Waldemaram peeminekli, peebalijâs pee Jura Allunana peeminekla zelschanas un isrihkoja peeminas swehtkus Kaspara Beesbahrscha 100 gadu dsimschanas deenâ 1906. gadâ. — Pehz Grosswalda starp ziteem runajuschi wehl sw. adw. Alberts, preekschneeka palihgs Krastkalns, us kura usaizinajumu nodseedata dseesma „Deews swehti Latwiju“ un godinats ar pazelschanos beebris Silberfeils, weenigais, kursch wehl ir starp dsihwajeem no Beedribas dibinatajeem.

Apsweizinataji bijuschi eeraduschees no daschâm beedribâm; bijuschos ari wairakas apsweizinajumu telegramas.

— **Sozialdemokratu preekschstahwji apzeetinati.** 15. febr. Rigâ bijis nolemts noturet wispahreju Baltijas sozialdemokratu partiju preekschstahwju sapulzi. Ahdminu eelâ № 3 tad ari sapulzejuschees 22 schahdi preekschstahwji, starp teem 3 no Schihdu „Bunda“. Bet polizija wisus winus apzeetinajuse lihds ar diweem beebreem, kuri stahwejuschi pee durwim par sargeem. Drihs pehz tam schur tur isdaritas kratischanas, pee kam apzeetinati wehl 5 zilweki. Sozialdemokrati tuhlit sastahdijuschi jaunu komisiju no 12 lozekkeem. Tee 21. februarî sanahkuschi us sapulzi Otilijas M. elementarskolas telpâs, kur atkal polizija tos eelenkuse un wisus apzeetinajuse.

— **„Rigasche Neueste Nachrichten“ redaktoru** A. Schmidtu Baltijas generalgubernators par kahda polemikas raksta nodrukaschanu sozialdemokratu leetâ pret son Schilllingu sodijis ar 500 rbl., jeb 3 mehnescheem aresta. Schis polemikas raksts bijis drukats janwarî.

— **Sprahdseens skolâ.** Aleksandra gimnasijâ 22. febr., kâ laikraksti sino, bij skolneeku wakars. Kad koris dseedaja walsts himnu, peepeschi kahdâ blakus klasê norihbeja dobjsch sprahdseens, kursch koti ustrauza publiku. Israhdijâs, ka sche sprahguse petarde. Esot pamanits ari wainigais, kahds sweschs skolneeks, kuru drihsumâ zerot dabut rokâ. Wakars pehz schi inzidenta turpinajees netrauzeti.

— **Dselme nogrimuse dselmê.** Schurnala „Dselmes“ 11. burtniza no 1907. gada patlaban isnahkusi. Schajâ numurâ lasam: „Pasinoju, ka aiz daschadeem techniskeem eemesleem schurnals „Dselme“ manâ apgahdibâ un wadibâ turpmak wairs neisnahks. Karlis Jakobsons.“ Schos „techniskos“ eemeslus publikai buhs weegli atminet. Wisa basuneschana newelk „demoneem!“ (R. Apsk.)

— **Pahrlabojums.** Pagahjuschâ numurâ sinojâm pehz Rigas laikraksteem, ka us kara teesos spreedumu noschauts Jahnis Oglewizs. Tagad „R. W.“ sino, ka O. naw noschauts, bet generalgubernators winam nahwes sodu pahrwehrtis spaidu darbôs us nenoteiktu laiku.

— **Mahzibas apgabala kuratora Lewschina atkahpschanâs** esot droschi ween sagaidamo. Par wina weetneeku, kâ „D.-Z.“ sino no Peterburgas, minot agrako gimnasijas direktoru Tichomirowu waj profesoru Pogodinu, taisschu par schâm kandidaturâm esot jaschaubâs.

— **Wihrs ar diwâm seewâm.** Mahldersellis Jwans F. 1890. gadâ apprezejees ar Eibokiju S., bet jau pehz 1½ mehnescha, neskatotees us to, ka jaunâ seewa bijuse mahtes zeribâs, to padsinis tapehz, ka naw dabujis solitâs puhra teesas. Desmit gadu wehlak F. apprezejees otrreis ar Katrinu M., no kuras peedsihwojis wairakus behrnus. Pehdejâ laikâ F. atkal sahzis slikti apeetees ar sawu otro seewu, lihds ari to beigâs padsinis. Seewa peeprasijuse, isdot winai pasi, bet wihrs to negribejis darit. Leeta tikuse nodota ismekleschanai, pee kam israhdijees, ka F. no sawas pirmâs seewas nemaz naw atschkirts. Japeemin wehl tas, ka abas F. seewas dsihwo Rigâ weenâ un taî paschâ polizijas eezirknî, un ari laulats winsch abas reises Rigâ.

No Katlakalna. Turcenes ugunsapdroschinaschanas beedriba sawâ pehdejâ sapulzê 19. februarî, kâ „L.“ sino, nolehmuse neusnemt apdroschinaschanâ tahdas mahjas, kurâs noteek tirgoschanâs ar reibinoscheem dsehreeneem. Tapat nolemts isslehgt no apdroschinaschanas ari tâs reibinoscho dsehreenu isplatitaju mahjas, kuras lihds schim schinî beedribâ jau usnemtas. Pee schâm isslehdsamâm mahjâm peeskaitamas tikpat tâs, kurâs tirgoschanâs noteek atklahti, kâ ari tâs, kurâs wina noteek slepeni; scho pehdejo buhschot kreetni daudz.

Kurseme.

Semneekeem par schosejas leetoschanu naw jamaksâ.

Waldoschais senats barona Nolkena prahwâ ar Freimani un Schpertalu schinîs deenâs isskaidrojis, ka pehz zeka likuma noteikumeem us XII. likuma grahmatas 850. § 8. panta pamata schosejas nodewas naw peedsenamas no teem semneeku wesumeem, kuri brauz pa schoseju, wesdami sawus raschojumus pahrdoschanai; pehz peespraustas pee scha 850. § peesihmes, wisi semneeku wesumu laischami garam „bes kawekkeem un bes zaurluhkoschanas, peeteek ar brauzeja isteikumu, ka wedamâs prezes ir paschu raschojums, bet naw uspirktas.“ — Tahlak pehz scha pascha 850. § 2. panta schosejas nodewas naw peedsenamas par braukumu ari no teem semneekeem, kuri brauz bes jebkahda wesuma. — Bet ja salihdsinam zeka likumu 850. §, tad redsam, ka semneekeem ir jamaksâ schosejas nodewas par braukumu tikai tad, kad tee brauz pa schoseju ne sawas wajadsibas dehl, bet kad iswadâ pasascheerus un brauz pelnas noluhkâ. Tâ tad semneeki ir brihwi no schosejas nodewâm, neraugotees us to, kahdôs aissuhgôs tee brauz, un ari neraugotees us tahlumu, zik garu zeku tee brauz, jo zeka tahlums pehz ta pascha 850. § 1. panta atteezinams weenigi us teem weetejeem eedsihwotajeem, kuri isbrauz us schoseju wisinatees un kuri nepeeder pee semneeku kahrtas; tâ tad pehz zeka likumu nosazijumeem 850. § 2. panta scheem pehdejeem gan jamaksâ schosejas nodewas. („Pareist. Latw. Wehstn.“)

No Leepajas. Mahzitaja wehleschana. 20. februarî bij atkal mahzitaja wehleschana Sw. Annas basnizas Latweeschu draudsei. No nodotâm 44 balsîm mahzitajs K. Feldmanis no Mogilewas dabujis 42, Skujenes mahzitajs W. Kaspars 5 un mahz. G. Reinbergs no Rigas 4 balsis. Eeweh-

ets tà tad pirmejais. Tomehr, kà „B. T." raksta, ari schis kandidats esot atteizees no sawas kandidaturas ussstahdischanas, jebschu konsistorija par to wehletajeem gan neko nebijuse sinojuse. Tagad „L." sino, ka mahzitajs G. Reinbergs nekad neesot bijis peeteizees uf scho weetu.

No Wentspils. Swejneeku delegazija uf tahlajeem austrumeem. Kà „W. A." raksta, uf gubernatora kga usaizinajumu tagad no Kursemes swejneekeem teekot eewehleti peezi delegati, kuri uf krona rehkina braukschot uf Wladiwostoku, eepasihtees ar swejas apstahkleem gar Klusà okeana peekrasti un, ja atrod to par noderigu, eeteikt Kursemes swejneekeem, aisziekot uf Sibirijas peekrastèm. Minetà awise no sawas pufes peesihmè, ka par siwju bagatibu tahlajôs austrumôs neesot lo baschitees, bet daschi desmiti Kursemes swejneeku gimenu tur neka newareschot eesahkt. Peemehram — klimats Eiropeescheem tur necerasts un slimibas gadijumôs truhkst ahrsta un kopeja, un ihsâ laikâ wiss eetaupijums atkal istehreis. Projekts warot buht koti labs, bet tikai tad iswedams, ja waldiba ari buhtu gatawa ar leelakeem naudas lihdsekleem palihdset nodibinat pilnigu koloniju Klusà okeana juhrmalâ, ar konserwu un maschinu islaboschanas fabrikàm, dakteri un apteeku, basnizu un skolàm u. t. t. Tà ka Sibirijâ siwju papilnam, tad siwju nonehmeji buhtu meklejami tikai Eiropà un Amerikâ. Bet te atkal par schkehrsli esot dahrgà frakts zena.

No Aisputes aprinka. Daschadas sinas. Mahzitu ahrstu sinà schis aprinkis schimbrihscham atrodàs beesgan behdigâ stahwoklî. Paschà Aisputê ir tikai diwi ahrsti: Hollera un Sedina kgi. H. wairakas apkahrtnes muischas peenehmuschas par strahdneeku ahrstu, kuri, kà te parasts, gandrihs wisi dabon brihwu ahrsta palihdsibu, ir ahrstu peeweed pat mahjàs, par kura wisitu muischas maksà lihds 10 rbl., skatotees pehz attahluma. Kasdandseeschi peenehmuschi ahrstu Dr. med. Wehscheneeka kgu ar tahdeem noteikumeem, ka katra pagastà dsihwojoscha persona tam maksà (pat behrni) 25 kop., par ko dabon brihwu konsultaziju (pat mahjàs), pee kam par katràm atsewischkàm sahlèm — medikamenteem jomaksà tikai desmit kapeikas. Pee W. ollasch sarodàs koti daudz pazientu no wisas plaschas apkahrtnes, pat no Aisputes un Durbes. W. reisi nedelà peenem slimneekus Laidôs un Rudbarschôs. Nesen Aprikôs ari bij nometees uf pratsi kahds populars ahrsts, bet tas aisgahja. Ahrstu truhkuma dehl daudzi brauz pat uf Leepaju. Daudzôs pagastôs gan peenemtas mahzitas akuscherkas — wezmahtes. Daudz nowadôs wehl reemahjo wisadi paschdarinati ahrsti un puhteji, reebeji, wahrbotaji . . . Nowehrots, ka daudzi tikai kritiskôs momentôs meklè ahrsta palihdsibas. — Sajuhtams ari daschadu beedribu truhkums, kas weizinatu prahta gaismas isplatischanos. Senak skolàs wiswairs pee Seemasswehtku eglitèm tika schis tas usweets, bet tagad no peenahzigas pufes eeteikts, no wija ta atturetees.

Ass.

No Talsu aprinka. Wahzu kolonistu sanemschana. 10. februarî s. Böttichera Olkseles muischà eeradusès partija Wahzu kolonistu, preeksch kureem Balgales mahzitajs nahkoschâ deenâ noturejis beewkalposchanu, kà „R. R." sino.

No Swehtes. Wilku mahti daschi weetejee meschsargi pamanijuschi meschà un noschahwuschi. Tagad ta, kà „B. T." sino, atrodotees Jelgawâ, Niklafa eerotschu magasinâ, Kolonadu eelâ. Ari kahds wilks esot manits Swehtes apkaimê. Lailam isdoschotees noschaut ari scho beesàs seemas pawadoni.

No Bornsmindes. Is sabeedriskàs dsihwes. Kad wairak kà peezus gadus atpakal nodibinajàs muhsu pagasta weenigà beedriba — besmoksas tautas biblioteka, wareja zeret, ka lihds ar to atmodisees ari muhsu sabeedriskà dsihwe, bet kà tagad israhdàs, tad zeribas bijuschas weltigas. Wiss, ko muhsu beedriba ir darijuse un dara — ir „sakumu balles" wasarâ un „tehjas wakari" seemâ, ko wina sarihko. Un wairak neka. No preekschlasijumu un jautajumu isskaidroschanas wakareem, waj kahdeem nebuht nopeetnaleem isrihkojumeem, kahdi beedribas statutôs ir paredseti — nawa ne wehsts. Beedribas darbibas pirmajôs gadôs tai bija saws dseedaschanas koris un laizinu pastahweja ari musikas koris, bet tagad ari to wairs nawa. Ja meklejam pehz eemesleem, kadehl tas tà, tad pirmâ kahrtâ atduramees uf noderigu telpu truhkumu preeksch jebkahda sarihkojuma ar nopeetnaku programu. Bet ja paluhkojamees wehl dsikak, tad jautsihst, ka pee wisa ta galwenee wainigee tomehr esam mehs paschi. Gan beedribas darbibu leelâ mehrâ nobremseja behdigee 1905. gada notikumi un ziti apstahkli, tatschu ne tas ir galwenais — waina meklejama muhsu paschu nespehjâ un neweiksmê, muhsu neapsinigumâ un personiga labuma meklescharà. Kad pahris gadus atpakal nahzàs isstrahdat wajadsigo projektu preeksch peedahwato beedribas telpu pahrbuhwes un eerihkoschanas, atteezigajâ komisijâ eewehlejàm wihrus, kuri gan bij praktiki wisàs zitàs, tikai ne beedribas leetàs — un telpas isnahza tahdas, par kuràm paschi winu rihkotaji tagad plezus rausta. Kad sawâ laikâ tika nolemts west sarunas ar pagasta dsimtkunga pilnwarneeku dehl wezà Godin kroga eeguhschanas beedribas wajadsibàm, schis sarunas west usdewa wihram, kuram pascham wisleelakà intrese bij gahdat par to, lai beedribai tas neisdotos. Un kad pagahjuschâ gadâ toreis noklusinato jautajumu eekustinoja no jauna, leetas galâ iswescharu ustizeja wihram, kursch mineto krogu aisrunaja pats preeksch sewis, dsimkunga pilnwarneekam par beedribas wehleschanos neteikdams ne wahrda. Un tahdi ir tee wihri, kas gadeem ilgi stahwejuschi beedribas preekschgalâ, tikai tadehl, ka wineem labas mutes un kreetni sirgi preeksch isbraukschanàs! Atswabinasimees papreekschu no scheem sabeedriskàs dsihwes bremsetajeem un mutes waroneem un kersimees tad pee nopeetna darba — tad panahkumu netruhks. —mp—

No Wahnes. Laimigs nelaimes gadijums. Weetejàs sudmalàs meldera brahlim kahdu deenu drehbes aiskehruschàs aif dselss welbomja, tà ka nelaimigais tizis pazelts gaisâ un pilnigi aptihts ap welbomi. Uf wina kleedseeneem peesteiguschees palihgi, apturejuschi ratu un nelaimigo atpestijuschi, bet pawisam kailu, jo drehbes tikuschas saplehstas, tapehz ka bijuschas zeeti notinuschàs ap welbomi. Isglahbtais dabujis tikai neleelas brahsuma un speedeenu bruhzes, kà „L." sino.

No Jelgawas apkahrtnes. Par lauzineeku stahwokli „Lib. Zeitung" kahdà korespondenzê ralsta schahdi: Wairaki Latweeschu laikraksti beedinajuschi lauzeneekus neeet uf pilsehtu, norahdidami uf gruhtibàm, kahdas tur gaida. Bet tas mas lihdsejis. Lauzeneeki pahrdodot uhtrupês par smeekla sawu mantu un dodotees uf pilsehtu. Senak to darijuschi kalpi. Tagad to darot pusgraudneeki. Scho parahdibu isskaidro schà: Kad preeksch nedaudz gadeem kalpu alga sazehlàs, masgruntneeki domaja labaki dsihwot, kad isnomà mahjas pusgraudneekeem. Paschi tee dewàs uf pilsehtu, lai nopeetnaki skolotu sawus behrnus un lai tur paliktu par „schenkereem". Eewehrojot to, pusgraudneeki puhlejàs issist pehz eespehjas daudz naudas un noplizinaja laukus, nolaida ehkas. Bet kad mahjas wairs neeenesa neka, tad dewàs ari pusgraudneeki uf pilsehtu meklet laimi. Dascheem saimneekeem neisdewàs pusgraudneekus dabut un wini bij spesti meklet pirzejus noplizinatajàm mahjàm. Schahdi bijuschee saimneeki tad eet uf pilsehtu un nopehrk tur kahdu nameli, kas gan wezos spehj usturet, bet behrnu isglihtibu nenodroschina. Kahda tur isredse nahkotnê?

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Nikolaja basnizà swehtdeen, 2. martà, pulkst. 1/2 10 no rihta, mahzitajs Reinhards. Behrnu deewkalposchana pulkst. 1 pusdeenà, mahzitajs Seebergs. Luhdsamà deenà deewkalposchana pulkst. 1/2 10 rihta, mahz. Schmidtchens; pulkst. 12 wahzu deewkalposchana un deewgaldneeki, mahzitajs Schmidtchens; pulkst. 5 deewkalposchana, mahz. Reinhards. Usfaukti: Jahnis Bruhbers ar Augusti Ozolin; Peters Kauls ar Aneti Masbach; Augusts Andrejs Hermans Trösters ar Augusti Katrihnu Selmu Pohl. Miruschi: Alekfanders Woldemars Willerts 4 1/2 m. w.; Lihse Pamel 89 g. w.; Lidija Paula Pumpait 6 g. w.; Emilija Anete Olga Reekstin 13 g. w.; Wilis Berke 73 g. w.; Jürgens Skranda 74 g. w.; Heinrichs Grünbergs 54 g. w.

Deewkalposchana Annas basnizà swehtdeen, 2. martà, pulkst. 10 no rihta, spred. mahz. P. Heintz. Kalnzeema basnizà pulkst. 10 no rihta, spred. mahz. Fr. Bernewitz. Usfaukti: Peters Kauls ar Aneti Masbach; Jwans Putninsch ar Greetu Nuka. Miruschi: Marija Mikelson 96 g. w.; Lihse Grante 75 g. w.; Gotlihba Bechman 74 g. w.

Dahwanas eenahkuschas: Taboram par labu 2 rbl. 91 kap.

25 rubli godalgas Baltijas generalgubernators peeschkihris tam unteroficzeerim, kursch noschahwa eezirkna usrauga Jurewitscha slepkawu. Kà „B. T." dsirdejuse, tad scho unteroficzeeri stahdischot preekschà ari kara waldei preeksch apdahwinaschanas.

Kahda nahwes spreeduma ispildischana apturetà. Jelgawas kara teesa noteesaja 16. februarî par slepkawibu Dokatu Latkowsku un Jahni Walaku uf nahwi. Pirms spreeduma ispildischanas Walaka mahsa peenesuse kara teesas prokuroram noraksti no Jelgawas apgabalteesas spreeduma, pehz kura Jahnis Walaks atsihts par garâ wahju. Prokurors tuhlin to sinojis Peterburgas kara teesu wirsprokuroram, kas pawehlejis apturet spreeduma ispildischanu un eesahkt schajà leetà jaunu ismekleschanu.

Islikts behrns. Zeturtdeen, 21. februarî, ap plkst. 11 wakarà pasascheeru ormanis № 36 atradis Alekfandra eelâ pret namu № 11 kahdu isliktu 2 mehneschus wezu wihreeschu kahrtas behrnu. Behrns nogahdats patwerstmê. Behrna mahti meklè. —j—

Wisjaunakàs sinas.

No Rigas. Uf Baltijas generalgubernatora pawehli administratiwà zeltà soditi laikraksta „Rig. Rundschau" redaktori R. Ruetzs un Dr. A. Ruetzs ar 500 rbl. leelu naudas sodu.

Pekingà, 7. martà (23. febr.). Kreewu sahtnis Pokatilows peepeschi nomiris.

Wehstules un atbildes.

Kahdam strahdneekam. Tà eerihkot, ka wiseem isnahktu ehrti, nemas naw eespehjams. No Jums minetajà laikà telpas ollasch nemas naw dabonamas. Bes tam labu gribetaju noguruma no preekschlasijumu apmekleschanas neatturès.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Brihdinajums! Wehribu!! Usmanibu!!!

Ar pilnu teesibu eezeenitee

zigari „Feliks"

10 gab. 20 kap., 2 gab. 4 kap.

no fabrikas A. G. Ruhtenberg, Rigâ

beidzamâ laikâ **teek pakaltaisiti** ar maldinoschi lihdsigu nosaukumu un eepakajumu.

Tadehl usmanatees pee eepirkschanas!

Zeeschi luhkotees uf wahrdu, firmu un fabrikas marku!

A. G. Ruhtenberg, Rigâ.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna basnizai",**

un **Tukumâ.**

Kapu peeminekli

kà: **krusti, obelisti, grahmatas, rulli** u. t. t. teek is **wisslabakà materiala** pagatawoti.

Bai **monumenti** isnahktu glihti kà ari isturigi prez gaisa eespaidem, tee teek flihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.

Geltitus, kà ari **nesseltitus „tschuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.

Zeen. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakàs atsaukmes. —

„Sudraba medalî un goda diploms" Rigas „Jubilejas isstahdê".

Leel-Sesawas Krahsch.-Aisdoschanas Kase.

Eewehrojot to, ka uf 21. febr. 1908. g. nolikta generalsapulze newareja notikt, tadehl ka nebija eeradees peenahzigais skaits beedru, teek zaur scho sasaukta uf

28. februari 1908. g., pulksten 11 preekschpusd.,

Jelgawâ, Katolu eelâ 44, Jelg. Laukf. Beedr. jaunb. namâ,

otra un galiga generalspulze,

kura buhs spreedumspehjiga, neskatotees uf sanahkuscho skaitu beedru.

Deenas kahrtiba tahda pate kà uf 21. februari noliktai generalsapulzei un proti: 1) 1907. g. darbibas pahrskats.
2) Newidentu sinojumi.
3) Budschets 1908. gadam.
4) Wehleschanas.

Walde.

Darbnizas pahrweetoschana!

Pasinoju zeen. publikai un saweem lihdsschinejeem darba dewejeem un nonehmejeem, ka sawu sedleneeka darbnizu esmu **pahrweetojis no Leelàs eelas № 25 uf**

Katolu eelu № 15,

un peedahwaju atkal **sirgu leetas leelâ iswehlê** un par koti mehrenàm zenàm, pee kam pasinoju, ka es preeksch weikala uf tirgus № 6 nekahdus sedleneeka darbus wairs neisgatawoju, jo esmu wisu sakaru ar mineto weikalu pahrtrauzis.

J. Sehjejs.

Jelgawas Sw. Annas basnizà

Leelâ luhdzamâ deenâ, 5. martâ 1908. gadâ,

pulksten 2 deenâ

Garigs Konzerts.

Peedalisees: operu dseedataja **W. Scheinewa-Poscharska** kdze (soprans), brihwmahkslineeks **O. Kaulinsch** (ehrgeles) un dseed. beedr. **„Liras"** jaukts un wihru kori O. Kaulina wadibà.

Eeejas maksa (eer. labd. nod.): 1. w. **1** rbl., 2. w. **50** kap., 3. w. **25** k.

Tekstu grahmatinas à **10** kap.

Biketes, kà ari tekstu grahmatinas eepreeksch dabonamas G. Landsberga kga grahm. pahrd. (Katolu eelâ 7), bet konzerta deenâ, sahkot no plkst. 1/2 1 deenâ P. Dutschkena kga apteekâ (Leelajà eelâ, pretim Annas basnizai).

O. Kaulinsch.

Wairak neka 1000 gab.

issuhtam pulksteņus ikdeenas un peeprasijumi ar katru deenu wairojàs, tadehl ka tikai muhsu fabrika issuhta pulksteņus Kreewijà **par lehto zenu**

tikai 1 rub. 95 kap. gab., 2 gab. par 3 rub. 70 kap.

Pulkst. teiz. labuma, eleganta isstrahd., isturiga mekanisma, skanu gahj., nostelleti uf minuti pareisi. Galw. uf 6 gadi. 1) Kab. pulkst. „Анкеръ", nikela graw. waj melna kod. tehr., 1 r. 95 k. gab., puswihreeschu (skolneeku) p. 30 k. **dahrgaki.** 2) **Galda** pulkst. bronsa „Прогрессъ", elegants isgreznojums pr. rakstamgalda waj toaletes gald. 1 rub. 95 kap. gab. 3) **Galda** pulkst. nikela, ar nakti spihdoschu ziferblati un **modinataju,** automat. atgahd. p. deenesta waj zitu peenahk. 1 rub. 95 kap. — **Bes tam fabrika eeteiz** pr. Kreewijas wehl ihpaschu sorti pulkst.: **ihsta Amerik. selta,** kas pilnigi ispilda 200 rbl. dahrgo 56 prow. selta pulkst. wietu; bes wahkeem p. 2 r. 45 k., 3 r. 55 k. gab., ar 3 wahkeem tikai 4 r. 45 k., 5 r. 50 k. **Premija:** pehz fabrikas paraschas teek peeliktas pee katra pulksteņa premijas, kuras **war dot 300 rbl.** Pastellejumus ispildam wisà drihsumà, bes eemaksas uf pehzmaksu. Adrese: Торговому Дому „Т-ва Нарвскій Дувръ", Варшава.

Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedriba.

Jauni beedri war peeteiktees pee sekoscheem preekschneezibas lozekleem: tirdsneezibas skolas preekschneeka **A. Breescha,** Dr. **E. Dsintera,** redaktora **K. Graudina,** adwokata **P. Juraschewska,** skolotajas **E. Kalniņ,** swehr. adwokata **K. Pauluka,** mahzitaja **J. Reinharda,** Dr. **P. Strautsela,** swehr. adwokata **K. Sumberga** un redaktora **J. Weissmana.**

Dr. Peters Perlbachs
aufu, degunu, kakla slim. ahrsts
Rigâ,
Suworowa eelâ № 7,
rumajams no 10—1 un 5—6.

Kaunuma, ahdas, fisilis, dsimuma un **eelschejâs slimib.** Peenem ikd. no 9—1 un 5—8 wak. **Ahrsteju ari zaur elektrizitati.**
Dr. Wilh. Loewenberg.
Rigâ, leelâ Jaun eelâ № 24, 2 tr. netahlu no Daugawas tirgus.

Kuldigâ
peenem slimneekus: **Sobu ahrsts H. Herzenberg-Serebrennikoff,**
Leepajas eelâ № 5,
pretim katolu mahzitaja muischai.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst. 10—1 un 4—7. **Spezialitate: eeleek mahkkligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus gluschi bes sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**
Jelg. Leelajâ eelâ № 6,
Gutman-Rathaus.

Mahjas Kr.-Wirzawâ
ar material bodi, alus noguldi awu un alus bodi, irentejamas — pahrdodamas. **J. Bitows** (Miethne).

Gultas weeta
jaunam zilwekam glihtâ istabâ isihrejama Jelg. Salajâ eelâ № 13, pirmâs durwis, Treulohn.

Jelgawas Laukf. Beedr. Krahj-Aisdewu Sabeedr.
Katolu eelâ № 19, zaur scho issludina
kâ suduschu
noguldijuma sihmi
no 16. maija 1907. g. sem № 12,812, wehrtibâ 2000 rubl.

Platones pag. wezakajs
zaur scho issludina, ka **28. un 29. februari** sch. g. plkst. 10 no rihta sahkot taps uf **Jelgawas tirgus laukuma notureta**
uhtrupe,
kurâ pahrdos daschadu mantibu, peederoschu dascheem Platones saimneekeem dehl magasines kapitala parahda peedsihschanas.
Wez-Platonê, 16. februari 1908. g.
Prow. pag. wez. **Chr. Uhdre.**
S. w. (№ 242).

Garoses Ugunsapdroschinaschanas beedribai wajadsigs
skurstenu-slauzitajs.
Japeeteizâs **8. martâ sch. g. pulksten 12 deenâ Garoses pagasta namâ.**

Saleneeku Krahj-Aisdewu Kasei
1. martâ, plkst. 1 deenâ
Saleneeku beedribu namâ
general-sapulze.

Deenas kahrtiba:
1) Gada pahrskats.
2) Rewidentu sinojumi.
3) Waldes lozeklu un rewidentu wehleschanas.
4) Daschadu kases darischanu apspreeschana.

Ja minetâ deenâ nesanahktu likumigais beedru skaits, tad otra un galiga sapulze notiks 8. martâ tank paschâ laikâ un weetâ.

Waldes preekschneeks
Markedants.

Mag. J. Hertela
apteek. pretschu pahrdotawe
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13,
peedahwâ
wisadus fotografijas peederumus un kimikalijas, seepes, odêrus un daschadus lihdsekllus skaistuma kopschanai.

Schujmaschinas
Schujmaschinas
Schujmaschinas

Kompanija Singer

Nepeezeeschamas latrâ mahjâ leetoschanâ. Preeksschihmiga konstrukzija un isstrahdaschana. Pahrdoschana tikai paschu magasinâs.

Maschinu pahrdoschana uf nomaksu par 1 rubli nedelâ.
Mahziba schuhschanâ un moderndâ isschuwumôs par welti.
Jaargas no pakaltaisijumeem! **Maschinas ar augsto roku un ar 25 rubl.** Jaargas no pakaltaisijumeem!
Iswaidoschos kugiti no

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 10.

Rundales Krahj-Aisdew. Kases **beedru otrâ un galigâ**
pilna sapulze
buhs **4. martâ 1908. g.** pulksten 1 deenâ, Kases telpâs.
Walde.

Dobeles aprinka XXVIII. eez. pagasta teesa,
pamatodamâs uf sawu nolehmumu no 19. februara 1908. g. ar scho wispahrigi dara sinamu, ka 1908. g. **3. martâ** schi teesa pahrdos **wairakolischanâ** pret tuhlit samaksu **miruschâs**
Lawises Unbold
atstahtu mantibu
par labu pakalpalikuscheem bahrineem. Uhtrupi noturês Wolgundes **„Purwa Straus" mahjâs.**
Wolgundê, 19. februari 1908. g.
Teesas preekschsehd. **M. Behrsin.**
Skrihw. **Strautmann.**
S. w. (№ 96.)

Bes maksas

teek issuhtitos diwas finiski-popularas broschuras (64 un 32 lap. pufes) sastahditas sem Dr. G. Abramowa un Dr. A. Winogradowa redakzijas. 1) **Kâ pagarinat muhschu, stiprinat spehkus, kas nowahjinati zaur slimibâm, darbu waj wezumu**, kur starp zitu sazits, ka sinibu wihrs profesors ahrsts Broun-Sekars, 72 g. wezs, atrada, ka wiseem weseligeem zilwekeem leeli sehklas dseedseri, kas isstrahdâ leelu daudsumu sehklas schkidruma, peeschkirdami wineem spehku, wingrumu un dsihwes preeku. Sirmgalwjeem un nespehzigeem schahdi dseedseri eewehrojami pamasinajuschees un sehklas schkidrumu gandrihs nemaz wairs neisstrahdâ, zaur ko zilweki paleek nespehzigi un wahji. Sawu sehklas schkidruma truhkumu winsch nolehma papildinât ar tahdu schkidrumu no kustoneem (sekara schkidrumu) pehz kam usnehma atkal lekziju lasischanu un strahdaja ar senako energiju. Kopsch ta laika ahrsti nolehma, ka sekara schkidrums (sehklas esenze) nepahrspehjams uslabot spehkus, kas wahjinati zaur wezumu, masasinibu, diloni, sabojatu nerwu sistemu no garigas waj meesigas pahrpuhleschanâs, netiklibu, iskalschanu, treeku, wihreeschu nespehjibu, uhdens slimibu, zukura slimibu, strokuleem, sifilisu, reimatismu, podagru u. t. t. un ka schis lihdseklis atjauno atkal wisas normalâs organisma wajadsibas, kâ ehstgribu, meerigu meegu, energiju, dsihwes preeku, meesas swara peenemschanos u. t. t. No slimneeku un ahrstu atsauksmêm par sekara schkidrumu sekoschais: „Nowehrojumi par eespaidu no Dr. Telnichina sehklu esenzes, kuru sanehmu no D. Kalenitschenko laboratorijas, peerahdija, ka schis lihdseklis nepahrspehjams pret mugurkaula smadsenu nerwu atslabbumu, meega truhkumu, dsimumu nespehjibu zaur nerwu atslabbumu. Kolegiju padomneeks Dr. A. Ф. Дембчинскій г. Коло, Калишск. губ. 13. oktobrî 1907. g."

„Wehl neesmu beidsis leetot pastelletâs 3 pudelites sekara schkidruma, bet jau sajuhtu schi lihdseklа labdarigo eespaidu. Spehki eewehrojami uslabojuschees, eestahjuschees meerigs meegs un laba ehstgriba. Nerwi stiprinajâs. Zeenibâ Dr. Филягинъ, г. Алошки, 16. sept. 1907. g." — „Slimoju weselu gadu, istehreju sawus lihdsekllus uf ahrsteschanos, bet nekas nepalihdseja; tad sahku eenemt sekara schkidrumu. Pehz 3 nedelâm biju wesels un wareju eet pee darba. Weseliba un spehks tahdâ mehrâ atjaunojâs, ka sewis nemaz wairs nepeetaupiju. Zeenibâ H. Чернильникъ. Parakstîs apstiprinats no Krementschugas notara Kasini kga 4. dezembrî 1907. g. sem № 5136. Кременчугъ, Александров. ул. д. Богопольскаго." — „Es slimoju 4 gadus, gahju ar krukeem, nespehju strahdat; ismehginaju wisadus ahrsteezibas lihdsekllus, bet wiss welti. Kad biju isdsehris 2 pudelites sekara schkidruma, krukus wareju likt pee malas un strahdaju jau weselu mehnesi. Ehstgriba apbrihnojama, gulu loti labi. Isglahbu sewi un sawu dsimtu no redsama posta tikai zaur sekara schkidrumu. Андрей Дегтяревъ, Харбинъ, К. В. ж. д. вагон. мастер. 26. julijâ 1907. g. (Ir wehl wairak simtu glaimojoschu atsauksmes raksta no ahrsteem un slimneekeem no wisâm kulturas semêm. Schi broschura teek ari peelikta pee sehklas esenzes. 1 pud. sehklas esenzes 2 rub. 50 kap. Pahrdod apteekâs. Par 1—4 pud. issuhtischanu pasta nauda 50 kap. (war suhtit ari uf pehzmaksu).

Otra broschura **„Kâ ukturet dabigu skaistumu un organisma wingribu"**, isnihzinât sausumu, pluhksnaschanu, issitumus, sinnes, plankumus, silumus, sakrunkaschanos, nodselteschanu, tauku atdalischanos, bahlumu, krunkas, peleku krahsu, blangsnas, neesi; matu iskrischanu, sobu sahpes nelahgu smaku no mutes no dabigeem un mahkligeem sobeem. Adrese: Москва, Козловскій пер. д. № 12 кв. 51.
Д. Калениченко.

Strömera teatr. „Elektrobiografs".
Jelgawâ uf tirgus platscha.
51. Serija no pirmd. 25. febr. lihds treschd. 27. febr.
Plantaschu ihpaschneeka meita.
Saglu alâ.

Eduards Ehkis,

Rigâ, Dsirnawu eelâ № 92 un **Tornakalnâ** — grahmatu un rakstamu leetu tirgotawa un apgahdeens, mehneschraksta **„Stari"** ekspedizija un redakzija.

Lasitaju un interesentu eewehribai!

Usnemotees mahklas un literaturas schurnala **„Stari"** isdoschanu, esmu atwehris no jauna gada **Rigâ, Dsirnawu eelâ 92,** otru grahmatu un rakstamu leetu tirgotawu. Stahdamees jo plaschôs sakarôs uf wisa Latweeschu grahmatu tirgus un wehledamees ispildit daschu nepeezeeschamu robu Latweeschu literaturâ, tekoschâ gadâ sawâ apgahdeenâ islaidischu leelaku skaitu derigu un kreetnu grahmatu.

Starp zitu drihsumâ manâ apgahdeenâ isnahks **Jahna Asara kopoti raksti,** kuri ap 70 dr. lokshês aptwers sewi interesantakos un wehrtigakos minetâ rakstneeka darbus. Tee isnahks 5—6 dr. lokshes beesâs burtnizâs à 50 kap., katras 3 burtnizas istaisis 1 sehjumu à 150 kap.; wisi raksti 4 sehjumôs — 6 rbl. Pirmâ burtniza „Mahklas un kulturas sakars XIX. g. simtenî" atrodâs darbâ un isnahks februara beigâs. Lai atweeg'otu plaschakai publikai kreetnu un wehrtigu grahmatu eegahdaschanu, peenemtu ari parakstischanos (subskripzija) uf J. Asara kopoteem raksteem sem sekoscheem peeeetameem noteikumeem:

Parakstotees uf wiseem 4 sehjumeem un lihds ar 1. burinizas isnahlschanu eemaksajot 2 rbl. — kopotee raksti maksâs tikai 5 rbl., tad 1. aprilî 2 rbl. un pahrejo 1 rbl. 1. maijâ.

Schurnala **„Stari"** abonenteem dodu wehl 10%, t. i. par 4 rbl. 50 kap. (1. aprilî tik 1 r. 50 k.)

Subskribenti uf J. Asara kopoteem raksteem par Stareem maksâ 5% lehtaki. Pee tam „Staru" abonenteem un reisâ ari Asara kopotu raksta subskribenteem ir teesiba iswhelketees 2 premijas no trim sekoschâm grahmatâm:

1) **Sozialisms un zilweka dwehsele** — O. Wailda (darbâ) maksâs **50** kap.
2) **Raksneezibas almanachs 1908. g.** Seltmata sastahdits maksâ **75** kap.
3) J. Raina — **Kritiski-biografisks apzerejums** par J. Asari un wina raksteem apm. 5 lokshes.

Tad wehl wisi Staru abonenti un kopotu raksta subskribenti, eepehrkot literaturu manôs weikalôs, dabon 10% rabata; skolneeki, skolotaji, beedribas, bibliotekas un studenti 20%.

Pastellejumus ispilda ahtri un apsinigi, — suhtijumi un pasta isdewumi uf weikala rehkina. Apstellejumus **sem 2 rbl. uf pehzmaksu neispildu.**

Pag. gadâ manâ apgahdeenâ isnahza: **Saweenoschanâs** — drama Pschibischewska — 25 kap.; 2) **Warisesi** — drama no A. Schnitzlera — 35 kap.; 3) W. Meiera — **Pasaules iszelschanâs** — 45 k.; 4) W. Meiera — **Pasaules bojâ eeschana** — 45 kap.; 5) **Smags gaiss** — Seltmata drama — 50 k.; 6) **Bibbele jeb swehtâs grahmatas** — Senderlenda — 60 kap.; 7) **Muhsu behrnôs — muhsu nahkotne** — El. Key — 75 kap.; 8) **Raksneezibas Almanachs** — Seltmata — 75 kap.; 9) **Stari** — nowembris un dezembris.

Patlaban atrodâs **darbâ:**

1) **Plaschakâ latweeschu swescha wahrdu grahmata** no eand. agr. J. Widina, ap 35 dr. lokshes . . . . . — k.
2) **Stari** — februara burtniza . . 50 un 35 „
3) J. Asara — **Kopoti raksti** 1. burin. . 50 „
4) **Sozialisms un zilweka dwehsele** — O. Wailda . . . . . 50 „
5) Sproga Julija **solo dseesmas** uf dasch. teksteem . . . . . 25 „

Sagatawoschanâ:

1) Wedekinda **illasiti stahsti,** tulkojis H. Eldgasts . . . . . — „
2) **Wischni** — originaldarbs no H. Eldgasta — „

Nodotas **generalkomisijâ:**

1) **Wezee elki** — Jankawa . . . . . 60 „
2) **Kopums I.** — J. Raina . . . . . 35 „
3) **Tukshesha zelotajs** — Mikelsona . . 30 „
4) **Gurstot** — dsejas . . . . . 20 „
5) L. Andrejewa — **Zilweka dsihwe** (isnahks nahkoschu nedeku) . . . . . — „
6) **Pans** — K. Hamsuna — ihpaschumâ . 60 „

Tad wehl tekoschâ gadâ lihds rudenim isnahks (atrodâs darbâ un sagatawoschanâ) un buhs dabujamas pee manis generalkomisijâ:

1) **Sarkanâ swaigsne** — romans — utopija no Bogdanowa.
2) **Mahmtizibas wehsture** — 5 burtnizas no Fischera.
3) **Dsihwes drihnumi** — no Hekela.
4) **Rost ar stahrkeem!** No Dr. Buscha.
5) **Nerwu slimee behrni** — no Bosma.
6) **Behrna dwehsele** — no Dr. Ament.
7) **Mana metode** — no Müllera.
8) **Pateesibas waloda** — no Müllera.
9) **Deewa pateesiba un zilweku pateesiba** — no Kutera.
10) **Radischanas deenas** — Bölsches.
11) **Augu mihlestibas dsihwe** — no Francé.
12) **Kas ir daba?** No Bölsches.
13) **Wulkani un semes trihzes** — no W. Meiera.
14) **Deewa noseegumi** — no S. Foor.

Turpmakee papildinajumi tiks laikus issludinati; lihds ar to programas uf lapinâm sistematiskai lasischanai un paschisglihtibai.

Manôs weikalôs dabujamas leelumâ ari wisas agraki isnahkuschâs grahmatas.

Usnemos eerihkot **bibliotekas un lasamus galdus.** Plaschs **latweeschu literaturas katalogs** teek drukats un tiks peesuhtits uf peeprasijumu par welti.

Grahmatu tirgotajeem un kolporteereem augsts rabats. Peenemu kolporteerus derigu grahmatu isplatischanai ari uf algu un ar prozenteem.

Adrese: **Ed. Ehkis, Rigâ, Dsirnawu eelâ № 92.**

Sehklas!

Dahrsa sakku, lopbaribas augu, mescha u. puku sehklas,
ir kai wispirmâ labuma un bagatakajâ iswehlê, peedahwâ par mehrenâm zenâm
H. Goeggingera sehklu tirgotawa, Rigâ,
Keisar iskas Majestates galma apgahdneeks. (Weikals pastahw no 1861. g.)
Karla eelâ № 13,
eepretim Tukuma (Jelgawas) stazijai, blakus Zehdera maschinu noliktawai.

Firmas raschojumi ir **godalgoti wairak kâ 100 reises** eelschun ahrsemes isstahdês.

Jhsi zenu rahditaji **Latweeschu walodâ,** jeb pilnigi zenu rahditaji Kreewu waj Wahzu walodâs, teek issuhtiti uf wehleschanos **par welti.**

Peena laikam tuwojotees, pagodinamees zeen. laukfaimneekeem peedahwat if sekoschâm fabrikâm

separatorus

kâ: **„Globus", „Westa", „Baltic", „Alfa", „Scharples Tubular", „Zenith", „Helis"** u. w. z.

Tâ kâ wisus augschminetos separatorus turam pastahwigi uf lehgera, tad katram pirzejam ir parozigaki pee mums pirkt, nekâ zitôs weikalôs, kur tikai weenu sorti separatoru tura u. daudsinato paschu p. wislabako.

Tahlak eewehlam no krahjuma:

Original **Osborne** u. **Deeringa (Callamaco) atsperu ezeschas**

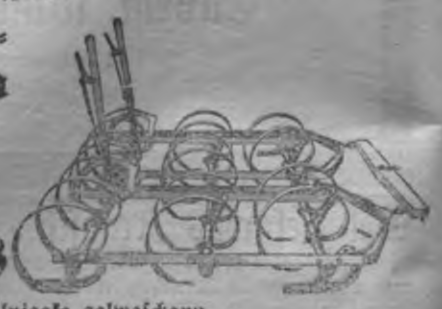

uf wispilnigako galwoschanu.

Rud. Sacka 3-lemeschu arklus,
kuri ir pahrstellejami ari uf 2 lemescheem.

Nielsena, Deeringa u. Beermana sehjmaschinas.

Uniwersal- un Planet Junior kultiwatorus.

Sweesta muzas,
pergament-papihri, separatoru ellu, sweesta preses un zitus peederumus.

Jehkuls & Oschenieks,
ihpaschn. **W. Oschenieks.**
Jelgawâ, Katolu eelâ № 37,
pretim Laukfaimneezibas Beedribas jaunusbuhwetam namam.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas
Krahsch.-Aisdosch. Sabeedr. kantors
no pirmdeenas, 25. februara 1908. g.,
atradisees Katolu eelâ 44,
Jelgawas Laukf. Beedribas jaunbuhwetâ nama otrâ stahwâ.
Walde.

Kamberlejas meschâ
dabonama **rupja**
behrsa malka,
14 rbl. 7 pehd. kubikasi.
Peeprasams pee meschasarga.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 1 peelikums.